

- агенство ЛІГА:ЗАКОН. URL: https://biz.ligazakon.net/news/201949_z-1-bereznya-dlya-okremikh-operatsiy-zastosovutsya-stavka-pdv-u-rozmr-14
2. ПДВ для сільгоспвиробників 2021. *Тижневик ГОЛОВБУХ*. URL: https://www.golovbukh.ua/article/8675-pdv-dlya-slgospvirobnikv-2021?from=PW_Time_Auth_Desktop_Art_Q&token=2cfda41f-bcaa-11a0-c67f=W.
3. Податковий кодекс України. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання окремих видів сільськогосподарської продукції: Закон України №1115-IX від 17 грудня 2020 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1115-IX#Text>
5. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України. Проект наказу від 23 лютого 2021 р. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/regulyatorna-politika-/regulyatorna-politika/2021-rik/75156.html>
- Вороніна Ю. Є. Система державного управління зовнішньо-економічною діяльністю. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)* / за ред. Л. В. Синяєвої. Мелітополь : Люкс, 2018. Вип. (2). С. 487-489.

Мельн О. В., к.е.н., доцент,

доцент кафедри економічного обліку та аналізу

Наконечна М. С., бакалавр, ОПП «Облік і оподаткування»

Харківський Національний технічний університет «ХПІ», м. Харків

ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

У сучасній економіці співіснують та органічно доповнюють один одного малий, середній та великий бізнес. В провідних країнах світу малий бізнес як сектор економіки є домінуючим за чисельністю й обсягами виробництва. Малі підприємства в усьому світі відіграють важливу роль не тільки в розвитку економіки країни, а також у вирішенні багатьох соціальних проблем і перш за все вони забезпечують зайнятість населення, насичують ринок необхідними товарами і послугами, забезпечують стабільність держави в цілому.

Об'єктами малого підприємництва виступають малі за кількісними класифікаційними параметрами підприємства, в межах яких здійснюється найефективніша комбінація факторів виробництва з метою максимізації прибутку. Саме нові способи комбінації економічних ресурсів відрізняють підприємця від звичайного господарюючого суб'єкта [1].

Специфічними ознаками малого підприємництва слід вважати, насамперед, його кількісні та якісні класифікаційні параметри, які розрізняються в залежності від національних особливостей країн. Крім вищезазначених кількісних ознак (кількість працюючих, обсяг річного обороту), визначених чинним законодавством, до кількісних параметрів також відносять частку продажу на ринку, обсяг власного капіталу, обсяг основних та оборотних засобів, кількість виробленої продукції, низькі управлінські витрати на одиницю продукції [2].

Оскільки ефективність всієї економіки безпосередньо залежить від успішної діяльності малого і середнього бізнесу, потрібно говорити про прості правила для малого бізнесу.

Задля того, щоб стимулювати появу на українському ринку нових підприємств, а вже наявним дати можливість сконцентруватися на розвитку, а не

на боротьбі із зовнішніми чинниками, що лежать у площині компетенцій держави, Міністерством економічного розвитку й торгівлі було розпочато низку реформ, які об'єднані однією ключовою метою – зробити Україну привабливішим місцем для ведення бізнесу [2].

Одним з основних завдань економіки України є стимулювання підприємницької діяльності через створення сприятливих умов її оподаткування. На даний момент податкова система України передбачає дві форми оподаткування - загальну і спрощену. Як юридичні особи, так і фізичні особи-підприємці мають право вибрати для себе одну з них.

Умови роботи на загальній системі оподаткування встановлені ст. 177 Податкового Кодексу України.

Юридичні особи та фізичні особи-підприємці на загальній системі оподаткування мають право займатися будь-яким видом діяльності, не забороненим законодавством, мати необмежену суму доходу і кількість найманих працівників.

Незаперечна перевага загальної системи оподаткування полягає в наступному:

1) розмір оплачуваних доходів залежить від розміру одержуваних доходів і понесених для їх отримання витрат, тобто якщо підприємець не отримав дохід за звітний період, то і відповідні податки він не платить;

2) немає обмежень, що стосуються розмірів обсягу реалізації, виду діяльності, кількості найманих робітників.

Основним недоліком загальної системи оподаткування є його складність. Підприємці повинні вести облік і документально підтверджувати свої доходи і витрати. При цьому до складу витрат включаються ті витрати, які документально підтверджені і відносяться до витрат операційної діяльності згідно з розділом III Податкового Кодексу.

Загальна система оподаткування передбачає сплату всіх видів податків і зборів, передбачених податковим законодавством України, в залежності від наявності певних об'єктів оподаткування.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності - особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених ПКУ, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності [4]. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності для підприємств малого бізнесу передбачає спрощення: оподаткування (заміну сплати визначених видів податків, зборів та платежів єдиним податком), бухгалтерського обліку (можливість застосування спрощеного Плану рахунків, простої і спрощеної форми обліку, спрощеної методики обліку витрат) та звітності (обов'язкове складання звітності відповідно до НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»).

Суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на такі групи платників єдиного податку:

1) перша група - фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб, і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня

податкового (звітнього) року [4];

2) друга група - фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 834 розміри мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітнього) року [4].

3) третя група - фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 1167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітнього) року [4].

4) четверта група - сільськогосподарські товаровиробники. До четвертої групи можуть належати:

а) юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків;

б) фізичні особи - підприємці, які провадять діяльність виключно в межах фермерського господарства, зареєстрованого відповідно до Закону України «Про фермерське господарство», за умови виконання сукупності таких вимог:

- здійснюють виключно вирощування, відгодовування сільськогосподарської продукції, збирання, вилов, переробку такої власно вирощеної або відгодованої продукції та її продаж;

- провадять господарську діяльність (крім постачання) за місцем податкової адреси;

- не використовують працю найманих осіб;

- членами фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени її сім'ї у визначенні частини другої статті 3 Сімейного кодексу України;

- площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів фермерського господарства становить не менше двох гектарів, але не більше 20 гектарів [4].

Незважаючи на ряд обмежень, спрощена система оподаткування є більш зручною в застосуванні. Тому при виборі системи оподаткування, підприємцю необхідно зважити всі переваги і недоліки двох систем оподаткування, щоб вибрати найбільш прийнятну в оподаткуванні та застосуванні.

Список використаних джерел:

1. Безус А.М., Шафранова К.В. Розвиток підприємств малого бізнесу в Україні. *Проблеми розвитку економіки. Вісник КНУТ*. №3 (99). 2016. С. 7 – 17. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/2101/1/V99_P007-017.pdf (дата звернення: 09.03.2021)

2. Білик В.В. Сучасні тенденції розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1012> (дата звернення: 09.03.2021)

3. Поліпшення бізнес-клімату. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/ekonomichne-zrostannya/polipshennya-biznes-klimatu> (дата звернення: 09.03.2021)

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/fin/fin_new/fin_new_u/fr_ed_roz_0419_u.htm (дата звернення 10.03.2021)